

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ โดยมีสมมติฐานว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 12 ห้อง รวม 534 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 8 จำนวน 45 คน เป็นกลุ่มควบคุม และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 10 จำนวน 43 คน เป็นกลุ่มทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบปกติ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนการตอบแบบทดสอบอรรถนัยจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงใน

ป่าช้าของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มควบคุมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 10 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสวนบุญโญบลัณฑ์ ลำพูน มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน กับ การจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนการตอบแบบทดสอบอัตนัยจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังนี้

การเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน ผู้วิจัยนำวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้ามาเป็นแกนกลางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่าน การฟัง การพูด การเขียน แล้วสอดแทรกไวยากรณ์ภาษาให้เชื่อมโยงกัน นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษา ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้อง ส่งเสริมนักเรียนให้คิดแบบเชื่อมโยงสามารถขยายความรู้ ความคิดนำไปตอบคำถามในแบบฝึก และในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยตอบคำถามแบบเลือกตอบได้ถูกต้อง และตอบคำถามแบบอัตนัยด้วยการนำกลวิธีดัดแปลงให้เข้ากับธรรมเนียมไทยมาใช้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวัน ได้น่าสนใจ ดังเช่น จิตรขญา จันท์ตา (2557) เสนอว่า ให้ใช้สินค้าไทย ส่งเสริมการผลิตและการซื้อสินค้า OTOP เพื่อช่วยสร้างรายได้และสร้างชื่อเสียงให้สินค้าไทย ควรให้เยาวชนไทยเรียนดนตรีไทยคนละ 1 อย่าง ให้รักษาวิธีทำอาหารไทยแบบดั้งเดิมของทุกภาคให้คงอยู่ ส่วนฉันทน์รี จุมปา (2557) เสนอให้อ่านและเขียนภาษาไทยให้ถูกต้อง สอนมารยาทไทย ส่งเสริมการจัดงานวัฒนธรรม ประเพณีไทย ให้เด็กไทยมีสัมมาคารวะ และบงกช หงส์ทอง (2557) เสนอว่า ควรส่งเสริมคนท้องถิ่นจัดแหล่งท่องเที่ยวที่เผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีไทยให้ชาวต่างชาติรู้จัก นำศิลปะไทย และสากลมาผสมผสานกัน ได้แก่ การเล่นดนตรี การแสดงละคร ฟ้อนรำ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมี

พัฒนาการด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ แตกต่างจากการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้าแบบปกติที่เน้นเฉพาะการอ่านอย่างเดียว ส่วนทักษะอื่น ๆ สอนแบบแยกเนื้อหาเป็นอิสระต่อกันไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาวรรณคดี ทำให้นักเรียนขาดทักษะการเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ไม่สามารถตอบคำถามคิดวิเคราะห์ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนให้ได้คะแนนดี สอดคล้องกับ Fisher and Terry (อ้างถึงใน พรทิพย์ แจ่มจัน และชยพร กระจ่างทอง, 2553 : 80) ที่กล่าวว่า ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนไปพร้อม ๆ กัน ไม่ควรแยกพัฒนาเฉพาะทักษะใดทักษะหนึ่งอย่างเอกเทศ

การเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานได้นำวิธีสอน 5 รูปแบบ คือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเชื่อมโยงคำถามคำตอบ การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท การสอนแบบแฮร์บาร์ต และการสอนที่ยึดภาระงานเป็นฐานมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีให้สัมพันธ์กับสาระการอ่าน การฟังการพูด การเขียน และหลักการใช้ภาษา นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมหลากหลายรูปแบบที่มีทั้งความยาก ง่าย ซึ่งสร้างความสนใจและท้าทายความรู้สึกให้ต้องปฏิบัติจนบรรลุความสำเร็จ โดยมีผู้วิจัยคอยชี้แนะนักเรียนให้เรียนรู้จนเกิดความรู้ความเข้าใจ ตั้งใจฝึกทักษะภาษา ฝึกการคิดขั้นสูงตามลำดับขั้นตอน จนเกิดพัฒนาการที่ตนเองพึงพอใจ เช่น การอ่านออกเสียงทำนองเสนาะกลอนดอกสร้อยด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง หลังจากที่นักเรียนเรียนรู้การอ่านจากผู้วิจัยแล้ว ฝึกอ่านกับเพื่อนและประเมินผล การอ่านให้กันและกัน เป็นผลย้อนกลับที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนช่วยกันแก้ไขการอ่านให้ถูกต้องในทันที การอ่านทำนองเสนาะจึงพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบปกติที่สอน โดยการฝึกอ่านออกเสียงทำนองเสนาะพร้อมกันแล้วช่วยกันสรุปหลักการอ่าน จับใจความเนื้อหา พบว่า นักเรียนร้อยละ 40 ไม่สนใจปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และไม่ใส่ใจจะพัฒนาทักษะภาษาของตน สอดคล้องกับ Nicoll and Roberts (อ้างถึงใน พรทิพย์ แจ่มจัน และชยพร กระจ่างทอง, 2553 : 80-81) กล่าวว่า ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสนใจ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในภาษาวรรณคดี ลักษณะวรรณคดี แนวคิดวรรณคดี และได้ฝึกทักษะภาษา

การเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานใช้สื่อการสอนหลายชนิด ได้แก่ การอ่านทำนองเสนาะใช้บทอ่านและใบประเมินการอ่าน การอ่านคิดวิเคราะห์วิจารณ์ใช้รูปภาพ ใบความรู้ ใบกิจกรรมและใบงานที่เน้นคำถามขั้นสูง กิจกรรมการฟัง ดู พูดใช้วีดิทัศน์และใบกิจกรรมที่เน้นคำถามขั้นสูง กิจกรรมการเขียนใช้แผนภูมิใช้ตัวอย่างคำประพันธ์ และใบกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ สื่อการสอนเหล่านี้ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเนื้อหาและแนวคิดของวรรณคดี นักเรียนได้ฝึกทักษะภาษา ฝึกกระบวนการคิด ได้แสดง

ความเห็นร่วมกันอย่างกว้างขวาง นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้จึงมีชีวิตชีวา ไม่ซ้ำซากจำเจ นักเรียนถูกสื่อการสอนเร้าความสนใจอยู่เสมอ และมีผู้วิจัยคอยเสริมแรงด้วยการให้คำอธิบาย แนะนำวิธีการต่าง ๆ ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เช่น ให้นักเรียนคู่วิดีทัศน์รายการหอมแผ่นดินตอนฉันคือชาวานา นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิถีชีวิตของชาวานาเพิ่มขึ้น สามารถวิเคราะห์ปัญหาและวิธีแก้ปัญหของชาวานาได้ถูกต้อง และนำแนวคิดจากการคู่วิดีทัศน์มาประยุกต์ใช้ โดยการวิเคราะห์ปัญหาและวิธีแก้ปัญหของตนเองแล้วนำมาแต่งเป็นกลอนดอกสร้อยได้อย่างสร้างสรรค์ แตกต่างจากการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบปกติที่ผู้เรียนเน้นการอ่าน การจับใจความเนื้อหาวรรณคดี และพูดอภิปรายแสดงความคิดเห็น แม้ผู้วิจัยจะอธิบายเพิ่มเติมนักเรียนก็อาจไม่เข้าใจแจ่มแจ้งเพราะขาดสื่อการสอนที่ช่วยเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้

การเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน วัดและประเมินนักเรียนด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะจากงานของผู้เรียนหลายชิ้นทั้งที่เป็นผลงานกลุ่ม หรือจับคู่ทำงาน หรืองานรายบุคคล โดยให้โอกาสนักเรียนประเมินตนเอง ให้เพื่อนประเมิน และครูประเมินด้วย Scoring Rubrics ที่มีคุณภาพผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ นักเรียนได้รับรู้ความก้าวหน้าในการเรียนด้วยตนเองจากคะแนนในใบกิจกรรม และในใบงานแต่ละครั้ง หรือตรวจสอบความสามารถของตนเองด้วยผลการประเมินจากเพื่อนและผู้วิจัย แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาตนเองได้ แตกต่างจากการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบปกติที่ประเมินผู้เรียนด้วยงานชิ้นเดียว คือ การแต่งคำประพันธ์แล้ววัดผลด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน การวัดและประเมินผลจึงไม่สามารถสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของนักเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกสรี ลัดเลีย (2549) ได้พัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน พบว่า รูปแบบการสอนที่เน้นวรรณกรรมชุมชนและวรรณกรรมของชาติมีความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กปฐมวัย กลุ่มทดลองมีคะแนนพัฒนาการด้านภาษา 4 ทักษะ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชินดี รามทอง (2550) ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวมโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อจับใจความภาษาไทยและความพึงพอใจของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวมโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีความสามารถอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองและมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ ทองแดง (2551) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่อง และความพึงพอใจในการเขียนเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานกับการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า ความสามารถในการเขียนเรื่องของกลุ่มที่เรียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มที่เรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีความพึงพอใจในการเขียนเรื่องสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของชญานุช มะโนปา (2552) ศึกษาการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ เรื่อง การอ่านภาษาอังกฤษและลดความวิตกกังวลในการเรียนของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นและนักเรียนมีความวิตกกังวลในการเรียนลดลง อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริยาภรณ์ สุขมงคล (2553) ศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย กับการสอนโดยให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านด้วยตนเอง พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษในระดับความรู้ การประยุกต์ และการวิเคราะห์ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับความเข้าใจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา อินตา (2554) ศึกษาผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน เขียนภาษาไทยเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแม่ตึ๊ด อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กิจกรรมการปฏิบัติภาระงาน พบว่า หลังการจัดกิจกรรมนักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านและการเขียนเบื้องต้นมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.65 อยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติชัย สุชาติโนบล (2555) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวพุทธเพื่อสะท้อนแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทแห่งสังคมไทยยุคปัจจุบัน พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด (4.71) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brocato (1999) ได้พัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนระดับ 3 และ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน พบว่า นักเรียนพัฒนาการอ่านออกเสียง เรียนรู้คำศัพท์ ใช้บริบทในการอ่าน และใช้สายตาในการอ่านได้ดี รวมทั้งมีลักษณะนิสัยรักการอ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lo (2000) สำรวจปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยได้หวัน แล้วพบว่า นักศึกษาพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษโดย

อ่านวรรณกรรมฉบับเต็มด้วยวิธีอ่านแบบร่วมมือได้ดีที่สุด อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brand (2006) ได้พัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กประถมศึกษาโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน พบว่า กลุ่มทดลองจำนวน 13 คน มีความรู้เรื่องพยางค์ และรู้หลักการออกเสียงเพิ่มขึ้น สามารถอ่านคำและใช้คำได้คล่องแคล่วขึ้นจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยท่าพาน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะนักเรียนได้เรียนรู้วรรณคดีแบบบูรณาการทักษะภาษา มีการใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลายอย่างถูกต้อง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกณฑ์การวัดและประเมินผลสร้างตามหลักการวัดและประเมินผล ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีคุณภาพเป็นนวัตกรรมที่ใช้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้
 - 1.1 ผู้สอนสามารถลดทอนจำนวนข้อคำถามที่ให้ทำซ้ำ ๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมเสร็จทันเวลาที่กำหนด
 - 1.2 ผู้สอนควรให้นักเรียนได้เปลี่ยนกลุ่มการทำงานเพื่อให้คนเก่งได้ช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อน หรือนักเรียนได้เปลี่ยนกลุ่มกันแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น นักเรียนจะได้สร้างความรู้ ความคิดอย่างหลากหลาย
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้ากับแนวคิด ทฤษฎีอื่น ๆ หรือรูปแบบการสอนอื่น ๆ
 - 2.2 ควรศึกษากิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือความรับผิดชอบ ความร่วมมือในการเรียน หรือเจตคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดี
 - 2.3 ควรทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานกับวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ

2.4 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีแบบบูรณาการตามแนวทวิวรรณคดี
เป็นฐานในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

